

prof. dr hab. Tatiana Litwinowa
Dnieprzański Uniwersytet Narodowy im. Ołesia Honczara, Dniepr (Ukraina)

M. Posen w hierarchiach tożsamości przestrzennych i etnicznych

Na przykładzie M. Posena w referacie omówiona zostanie pozycja Żydów (konwertytów) nawróconych wśród rosyjskiej elity. Żyd-przechrzta był w stanie osiągnąć wysoką pozycję w społeczeństwie, otrzymać tytuł szlachecki, brać udział w opracowaniu w wielu ważnych projektach dotyczących reform w imperium.

Wyraźny wpływ na kształtowanie się historiograficznego wizerunku M. Posena miała walka ideologiczna w czasie przygotowywania reformy z 1861 roku oraz postrzegane w historiografii tendencyjne oceny jego pozycji przez „liberalnych biurokratów”.

Poszerzenie kręgu źródeł, rekonstrukcja działalności Posena w Połtawskim Komitecie Szlacheckim i Komisjach Redakcyjnych pozwala prześledzić położenie nawróconego Żyda w systemach „metropolia / peryferie”, „swój / obcy” i przełamać historiograficzną tradycję w postrzeganiu tego działacza powiatowego również na poziomie ogólnorosyjskim.

проф. д-р Татьяна Литвинова
Днепропетровский национальный университет имени Олесья Гончара, Днепр

M. Позен в иерархиях пространственных и этнических идентичностей

На примере М. Позена рассматривается особое положение, занимаемое конвертированными евреями в среде российской элиты. Еврей-выкрест, он смог добиться высокого положения в обществе, получить дворянский титул, принимать участие в разработке ряда важных проектов реформирования империи.

На формирование историографического образа М. Позена заметно повлияла идейная борьба в период подготовки реформы 1861 г. и тенденциозные оценки его позиций «либеральными бюрократами», воспринятые в историографии.

Расширение круга источников, реконструкция деятельности Позена в Полтавском дворянском комитете и Редакционных комиссиях позволяет проследить положение конвертированного еврея в системах «метрополия/периферия», «свой/чужой» и преодолеть историографическую традицию в восприятии этого деятеля уездного и общероссийского уровня.